

Mon ikke alle kender den fornemmelse, når man går ind i et rum: Her er godt at være! Nogle rum får os til at sænke skuldrene, falde til ro og ånde frit. Det er noget med proportionerne, balancen mellem rummets dimensioner og den måde, lyset falder ind på.

Sådan har jeg det, når jeg træder ind i Gerding kirke, en af landets mindste, en næsten paradigmatiske udgave af den klassiske romanske landsbykirke, som man byggede dem i højmiddelalderen omkring 1200. Noget af det særlige ved Gerding kirke er netop, at den står rent, næsten som da den blev bygget. Den gamle norddør er muret til, der er flyttet nogle vinduer, der er tilføjet et våbenhus og en tagrytter, men det væsentlige, selve kirkerummet, står der i al sin enkelhed med det flade bjælkeloft, den klare adskillelse mellem skib og kor med en perfekt proportioneret rundbue, der giver et smukt kig op mod alteret, som oplyses indirekte af sidelyst fra et vindue i korets sydmur. Der er ingen forstyrrende til- og ombygninger som f.eks. senere indbyggede hvælvinger, ingen ophængte epitafier, kirkeskibe eller andet inventar ud over det nødvendige: en smukt udhugget døbefont i granit, der sikkert er lige så gammel som kirken, en fin, beskeden prædikestol fra 1725 med nogle lidt ubehjælpelige samtidige malerier af Moses, Jesus og de fire evangelister med deres attributter. Men det bedste: Når man står eller sidder i kirkerummet og ser op imod alteret, møder blikket den fine, gyldne Kristusfigur, der hænger perfekt neden under det blændede østvindue og over det enkle alterbord, der er opmuret af fine granitkvadre og ikke skjult bag et antependium, som det er tilfældet i mange kirker.

Kristusfiguren er bemærkelsesværdig. Den stammer fra en altertavle, der i 1965 blev flyttet fra Vester Vandet kirke til Gerding, der den gang kun havde et simpelt trækors over alteret. Den er fra 1882 og inspireret af de gyldne altre fra tidlig middelalder, Lisbjerg alteret og alteret i Sahl kirke i Salling: et krucifiks indrammet af en rundbue og omgivet af adskillige relieffigurer i udhamret, forgyldt kobber. Her er der tale om en meget simpel udgave af et sådant alter, og ved den seneste restaurering af kirken blev krucifikset taget ud af den lidt klodsede ramme og ophængt direkte på den hvidkalkede væg, mens rammen blev fjernet. En klar forbedring.

Krucifikset er et træskærerarbejde af en nu glemt billedhugger, Niels Fjeldskov (1826-1903), der har leveret kunstværker til adskillige kirker og andre offentlige bygninger. Han har ladet sig inspirere af de gyldne altres meget ejendommelige Kristusfigurer, hvoraf de ældste bærer tydeligt præg af vikingetidens stil og ornamentik. Kristus står rank med udbredte arme og knejsende kropsholdning,

smykket med en krone på hovedet (ikke en tornekrone, men en kongekrone!), Kristus som en sejrende vikingekonge! Men Niels Fjeldskov har ikke bare lavet en kopi af Lisbjergalterets krucifiks, som nok er hans nærmeste forbillede. Figuren er ikke gennemstileret som de originale figurer, men står med et indslag af varsom naturalisme: kroppens anatomiske detaljer: muskulatur i lemmer og krop er diskret tegnet op som en tilpasning til en mere moderne stil.

Kirkerne ligger tæt i Himmerland, og befolkningen i landdistrikterne tynder ud, og det er svært at holde de mange kirker i gang. Efterhånden er der kun gudstjeneste i Gerding kirke en seks-syv gange om året. Der er ofte omkring 10 kirkegængere i det lille kirkerum ved en gudstjeneste, hvilket, målt på et indbyggertal for sognet på omkring 100, er en ganske pæn procent, men det skal ikke forties, at det er de færreste af kirkegængerne, der er fra sognet. Hovedparten kommer kørende andre steder fra: Skørping, Blenstrup, Flamsted... og jeg tror, en af grundene er, at de netop har den oplevelse af kirkerummet som et helt særligt sted, som jeg har skildret ovenfor. Der er ikke nogen let løsning på det demografiske problem, men jeg vil gerne tale for, at man ikke skrider til fuldstændig lukning af en kirke som denne, i al sin beskedenhed en arkitektonisk perle, som vi skal bevare blikket for og værne om. Vi ser ofte vandrergupper holde ind ved kirken for at gå tur i det skønne naturområde, der grænser op til byen. Benyt lejligheden, når I er der til at kigge ind i den fine lille kirke. Den er åben alle hverdage fra kl. 8 til 16.

Bjarne Troelsen